

Republica TURCIA Türkiye Cumhuriyeti - turcă

Numele înseamnă „Țara turcilor; prima atestare a termenului „turc” este din sec. VIII

Capitala: Ancara (Ankara) 5,270,575 locuitori, (2015) **Cel mai mare oraș:** Istanbul 14,804,116 locuitori

Alte mari orașe Izmir, Bursa, Adana, Gaziantep, Konya - peste 1 milion de locuitori fiecare

Populație: 79,814,871 - recensământ 2016; Turcia găzduiește cel mai mare număr de refugiați din lume (2,8 milioane de sirieni)

Suprafață: 783,562km² (de peste trei ori mai mare decât România)

Densitatea populației: 102loc./km²-2016

Unități administrative - 81 provincii (iller, singular - ili): Adana, Adiyaman, Afyonkarahisar, Agri, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Ardahan, Artvin, Aydin, Balikesir, Bartin, Batman, Bayburt, Bilecik, Bingol, Bitlis, Bolu, Burdur, Bursa, Canakkale, Cankiri, Corum, Denizli, Diyarbakir, Duzce, Edirne, Elazig, Erzincan, Erzurum, Eskisehir, Gaziantep, Giresun, Gumushane, Hakkari, Hatay, Igdır, Isparta, Istanbul, Izmir (Smyrna), Kahramanmaras, Karabuk, Karaman, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kilis, Kirikkale, Kirklareli, Kirsehir, Kocaeli, Konya, Kutahya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Mugla, Mus, Nevsehir, Nigde, Ordu, Osmaniye, Rize, Sakarya, Samsun, Sanliurfa, Siirt, Sinop, Sirnak, Sivas, Tekirdag, Tokat, Trabzon (Trebizond), Tunceli, Usak, Van, Yalova, Yozgat, Zonguldak

din această zonă izvorăsc Tigru, Eufrat și Aras, iar la granița cu Armenia se află punctul cel mai înalt, Ararat (5,137m); sudul țării face parte din Mesopotamia Superioară și este caracterizat de câmpii; datorită activității tectonice și poziționării sale, Turcia este supusă presiunilor seismice dese (cel mai recent mare cutremur - 1999); strâmtoarele Bosfor și Dardanele își datorează existența mișcării plăcilor tectonice

- **clima:** zona de est: temperat-mediteraneană, țărmul pontic: temperat-maritimă, aridă în interior și cu precipitații semnificative sub formă de zăpadă în zonele montane

Componența etnică: turci (70-75%), kurzi 19%, alte minorități (7-12%) - est. 2016

Apartenența confesională: musulmani (suniți mai ales)99,8%, altele 0,2% (în special creștini și evrei)

Ziua națională și alte sărbători importante:

- **29 octombrie**- Ziua Republicii (adoptarea constituției republicane - 1923)
- 30 august - Ziua Victoriei (câștigarea independenței în 1922)

Limbi: turcă (oficială) - limba kurdă și alte limbi minoritare

Formă de guvernământ: republică parlamentară până în nov. 2019 - referendumul constituțional din 16.04.17 face trecerea la o republică prezidențială

Dreptul la vot - 18 ani, sufragiu universal

Geografie și climă:

- **localizare:** țară transcontinentală, situată între Europa și Asia (Peninsula Anatolia), în apropiere de Orientul Mijlociu, plasată între Marea Neagră și Marea Mediterană
- **vecini:** Grecia și Bulgaria (NV), Georgia, Armenia, Azerbaidjan (NE), Iran(E), Iraq și Siria (S) + Marea Neagră (N), Marea Egee și Marea Marmara (NV)
- **relief:** NV-ul țării formează partea de est a Peninsulei Balcanice și este zonă de șes; platoul central al părții asiatice este încadrat de Munții Pontici și Koroglu în nord și Taurus în Sud;

Repere istorice: Peninsula Anatolia este una din cele mai vechi regiuni locuite din lume; hitiții au locuit în Anatolia Centrală cca. 2300 î.Hr; cuceriri succesive: greci, perși, Imp. Macedonean, Imperiul Roman; în 324, împăratul Constantin cel Mare alege Byzantium drept noua capitală a Imperiului Roman și îl redenumeste "Roma Nouă" (mai târziu Constantinopol și Istanbul); în sec. XI, selgiucizii migrează din nordul Mării Caspice în Anatolia și se creează Marele Imperiu Selgiuc, copleșit de mongoli în 1243 și transformat în Imperiul Otoman; în sec. XV, acesta se extinde în Balcani și Levant, iar în 1453, Mehmed al II-lea cucerește Constantinopolul; sec. XVI-XVII sunt momentele de maximă expansiune ale imperiului, avansarea acestuia fiind oprită în 1683, în bătălia de la Viena; 1908 - revoluția Tinerilor Turci, 1918 disoluția imperiului în urma înfrângerii din primul război mondial, 1923- proclamarea republicii laice sub Kemal Atatürk, 1952 - integrarea în NATO, 1984 - partidul kurzilor PKK începe o campanie de guerillă, 2011 - războiul din Siria duce la un mare influx de refugiați sirieni în Turcia; 2016 - lovitura de stat împotriva lui Recep Erdogan eșuează; aprilie 2017 - referendum prin care se face trecerea la o republică prezidențială

Moneda și paritate: lira turcească 1 TRY = 1,15 RON - 10 mai 2017

Economie: PIB - 1,75 trilioane\$ (PPC)- est.2017,861 miliarde \$ (nominal)-2015; PIB/locuitor: 22,000\$ (PPC), 11,000\$(nominal)- 2015; forța de muncă - 30.24 milioane, rata șomajului - 9,8% - 2016, populație sub limita sărăciei -16,9% - 2010; în funcție de sursa analizelor, economia Turciei a fost definită ca cea a unei țări dezvoltate sau ca a unei țări recent industrializate, pe când alții o definesc drept o economie emergentă; creșterea economică impulsivă de intrarea în Uniunea Vamală cu UE este proiectată să continue datorită conductelor de petrol care trec prin Turcia și fac legătura dintre resursele energetice din Rusia și Caucaz către Europa; de asemenea, se prefigurează că, în viitor, cea mai importantă piață de export pentru Turcia va deveni Irakul; Turkish Airlines, una din marile companii turcești, a fost desemnată 5 ani consecutivi (2011-2015) cea mai bună companie aeriană din Europa, având zboruri către mai multe țări decât orice altă firmă - 126 de țări-destinație; turismul are o contribuție importantă la economie

Domenii: servicii (64,3%), industrie (27,1%), agricultură (8,6%) - 2016

Resurse naturale: săruri de bor (70% din rezervele mondiale), cărbune, minereu de fier, cupru, crom, uraniu, mercur, pământ arabil, hidroenergie și energie geotermală (locul 5 în lume)

Comerț: export-îmbrăcăminte, produse alimentare, textile, confecții, echipamente de transport (Germania, UK, Irak, Italia, SUA, Franța)-2015; import - utilaje, produse chimice, semifabricate, combustibili, echipamente de transport (China, Germania, Rusia, SUA, Italia) - 2015

Domenii ale identității naționale:

Patrimoniu cultural: moștenirea culturală turcească are multiple surse - civilizația greco-romană, populațiile anatoliene originale, triburile turcice din Asia Centrală care s-au stabilit în zonă, influența islamică din perioada otomană, dar și cea occidentală de la începutul sec. XX, odată cu laicizarea statului; Turcia are 11 obiective UNESCO, printre care: ruinele orașului Troia, Efes, muntele Nemrut, centrul istoric al Istanbulului, Cappadocia; ca și în Iran, fabricarea de covoare

este o parte importantă a identității și patrimoniului cultural turcesc; Orhan Pamuk (Premiul Nobel pentru Literatură 2006), Tarkan (muzică)

Sport: cel mai popular sport este fotbalul; echipele cele mai importante din campionatul turcesc (Galatasaray, Fenerbahce, Beşiktaş, Bursaspor) au avut atât jucători, cât și antrenori români de top, precum Gică Hagi, Mircea Lucescu sau Octavian Popescu; alte sporturi populare - baschet și volei

Gastronomie: bucătăria turcească se bucură de mult prestigiu la nivel mondial și a influențat puternic gastronomia din țările învecinate, atât din Levant, cât și din Balcani; salatele pe bază de iaurt, peștele în ulei și sarmalele erau elemente de bază ale dietei turcești; doner kebab și baclavaua sunt două dintre cele mai cunoscute mâncăruri turcești, în timp ce cafeaua turcească, faimoasă pentru aroma și tăria ei, face parte din patrimoniul intangibil UNESCO

Reprezentare în organizații internaționale:

NATO, G-20, OECD, ONU + agențiile ONU, OSCE, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Organizația Mondială a Comerțului, Organizația Internațională a Muncii, Comitetul Olimpic Internațional, Curtea Internațională de Justiție - acceptă jurisdicția Curții

Istoric relații bilaterale cu România și protocol/acord educație:

- 1878 - stabilire relații diplomatice la nivel de legație, 1938 la nivel de ambasadă
- 2008 -program interguvernamental de cooperare în domeniile învățământului, culturii, artei, mass media, tineretului și sportului

SURSE:

- *CIA world factbook* - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html> (economie, guvern, organizații internaționale, date statistice)
- *BBC country profile* - www.bbc.co.uk/news/world-europe-17988453 (repere istorice și fotografia 1)
- *Wikipedia* - versiunile în engleză <https://en.wikipedia.org/wiki/Turkey> v și română <https://ro.wikipedia.org/wiki/Turcia> (geografie, istorie, cultură, fotografia 2)
- MAE - <https://www.mae.ro/bilateral-relations/1746#791> (relații bilaterale + reprezentare diplomatică)

Link-uri importante:

- Admin. Prez. - <https://www.tccb.gov.tr/en/>
- Parlament - <https://global.tbmm.gov.tr/>
- Guvern - <https://www.turkiye.gov.tr/> (tradus de google)
- Min. Educației Naționale- http://www.meb.gov.tr/meb_haber-index.php?dil=en
- MAE <http://www.mfa.gov.tr/default.en.mfa>

Reprezentare diplomatică

1. În România:

Ambasada Republicii Turcia în România

Amasador: E.S. Dl Osman Koray Ertaş

Adresa: 010575 Calea Dorobanților 72, Sector 1, București

Telefon: (0040-21) 206 37 00

Fax: (0040-21) 206 37 37

E-mail: embassy.bucharest@mfa.gov.tr

2. În Turcia:

Ambasada României în Republica Turcia

Ambasador: Domnul Șopandă Gabriel-Cătălin

Bükres Sokak 4, Çankaya, 06680, Ankara

Telefon: +90.312.466.37.06

Fax: +90.312.427.15.30

Web: <http://ankara.mae.ro>

E-mail: ankara@mae.ro